

Бюлетин на проект SMEnergy

Представяне на проект SMEnergy

Индустриалните малки и средни предприятия (МСП) в Дунавския регион в момента са изправени пред множество предизвикателства, свързани с енергията, която използват. Много от тези предприятия имат енергоемки дейности, което превръща разходите за енергия в значително финансово бреме. За да останат конкурентоспособни, те търсят стратегии за оптимизиране на своето потребление на енергия. Освен това силната зависимост от вносни изкопаеми горива засили опасенията относно енергийната сигурност и следователно устойчивостта на техния бизнес. Тези предизвикателства се появяват в момент, когато продължаващият енергиен преход и амбициозната цел на ЕС за постигане на нулеви нетни въглеродни емисии до 2050, принуждават МСП да променят навиците си за потребление на енергия.

Способността на МСП да се адаптират и да преминат към по-зелена икономика обаче, често е ограничена от оскъдни ресурси, като време, опит и финансиране. Насочвайки се към преминаване към по-голяма енергийна независимост, пред МСП възникват множество опасения и несигурност: Как мога да оптимизирам използването на енергия в моя бизнес? Ще се възвърне ли инвестицията ми? Как да внедря ефективно необходимите промени? Това са само част от критичните въпроси, на които МСП търсят ясни отговори.

През февруари 2024 транснационалният консорциум на проекта се събра в гр. Птуй, Словения за официалната начална среща на проект SMEnergy

Наскоро одобреният проект **Interreg Danube SMEnergy** се надява да даде отговори на тези и много други въпроси. Чрез разработване, тестване и внедряване на мрежа от регионални и национални центрове за услуги, SMEnergy има за цел да улесни прехода към възобновяема енергия, използвана от МСП. В продължение на две години и половина транснационалният пилотен проект ще разработи редица инструменти, с които да подкрепи енергоемките МСП за ускоряване на прехода им към използване на възобновяема енергия.

Научете повече в това първо издание на бюлетина на проект SMEnergy.

В ТОЗИ БРОЙ

Представяне на SMEnergy...	1
Регионални акценти.....	2-5
История на проекта.....	6
Партньорство.....	7
Контакти.....	7

ДАННИ ЗА ПРОЕКТА

Период: 01 януари 2024 -

30 юни 2026

Бюджет: € 2,065,115

Финансиране от Interreg:
80%

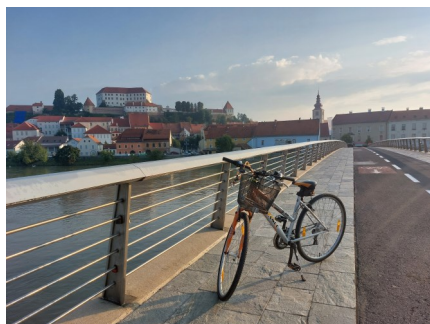

РЕГИОНАЛНИ АНАЛИЗИ

Малко след стартирането на проекта партньорите започнаха своите всеобхватни регионални анализи; методологията на изследването се състоеше от настолно проучване, съчетано с интервюта с МСП, за да се идентифицират специфични нужди, които да бъдат адресирани, както и добри практики от съответните им региони. Бяха интервюирани избрани МСП от всички държави партньори, за да се представи моментна картина на регионалните пазари на зелена енергия. Задълбочените интервюта са подходящ инструмент за разбиране на реалните проблеми на тези групи, потенциалните пропуски в услугите или механизмите за пазарна координация, както и възможните нарушаващи елементи.

SMENERGY В ДУНАВСКИЯ РЕГИОН

Консорциумът на транснационалния проект SMEnergy се състои от 10 партньора и 8 асоциирани организации от целия Дунавски регион. За период от две години и половина транснационалният пилотен проект има за цел да подкрепи енергоемките МСП за ускоряване на прехода им към използване на възобновяема енергия. На следващите няколко страници ще научите повече за разнообразното партньорство.

Изглед от Птуй, Словения, откъдето е Водещият партньор - LEASP

LEASP (Словения)

Местната енергийна агенция Spodnje Podravje (LEASP), базирана в Птуй, Словения, служи като енергиен мениджър за над 20 общини в региона Podravje в допълнение към това, че е водещ партньор в проект SMEnergy. Основните дейности на LEASP включват разработване на местни енергийни стратегии, енергиен одит и подкрепа както на публичния, така и на частния сектор в инициативите за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници. С богат опит в проекти, финансирани от ЕС, LEASP активно насърчава устойчивото енергийно развитие чрез улесняване на инвестициите и предоставяне на обучения по теми, свързани с енергията.

LEASP се присъедини към проекта SMEnergy, за да използва своя опит в регионалното енергийно управление и устойчивост. Чрез този проект LEASP има за цел да подкрепи МСП при въвеждането на енергийно ефективни практики и решения за възобновяема енергия, да насърчи изграждането по-зелена бизнес среда и да подпомогне постигането на местните и национални енергийни цели.

Energiaklub (Унгария)

Energiaklub, основана през 1990, е водеща независима организация с нестопанска цел, базирана в Будапеща, която се

фокусира върху опазването на климата, енергийната ефективност и възобновяемата енергия, както и конвенционалните енергийни ресурси. Те разработват климатични и енергийни стратегии за общините, провеждат изследвания, предоставят препоръки за политики и предлагат курсове за обучение. Като "think & do" група, Energiaklub активно подкрепя вземащите решения, правителствените органи и обществеността при въвеждането на практики за устойчива енергия. Нейните инициативи се реализират на местно, национално и международно ниво, като подчертават важността на свързването на сектори, държави и общности, за да се насърчат действия, които да окажат благоприятно влияние върху климата.

Energiaklub се присъедини към проект SMEnergy, защото техният опит в енергийната ефективност и възобновяемата енергия ги позиционира като ценен партньор в разработването на решения за енергоемки МСП. Чрез своите независими и точни научни изследвания, съчетани с историята им на сътрудничество с различни европейски организации, те

Екипът ентузиаста на Energiaklub

допринасят за създаването на стандартизирани рамки, идентифициране на добри практики и ангажиране на ключови заинтересовани страни за стимулиране на прехода към зелена енергия.

FIB (Австрия)

Wirtschaftsagentur Burgenland Forschungs- und Innovations GmbH (FIB) отговаря за изпълнението на проекти за близки до пазара научни изследвания, развитие и иновации. Техните основни теми и области на експертиза са бъдещите енергийни доставки, възобновяеми енергийни източници и съхранение на енергия. FIB подкрепя фирми и общини, разположени в Бургенланд, в разработването, планирането и изпълнението на иновативни проекти в областите: енергиен мениджмънт, цифровизация, управление на климата и околната среда. FIB

SMENERGY В ДУНАВСКИЯ РЕГИОН

предлага също ноу-хау, резултат от вътрешни проучвания и европейски научно-изследователски проекти, като доставчик на услуги или партньор в съвместни иновационни проекти.

Благодарение на международното сътрудничество, FIB, като партньор в проект SMEnergy, получават ценна информация, за да помогнат на МСП и други институции стратегически да разширят своя опит в областта на възобновяемата енергия и енергийната ефективност. Това трансгранично сътрудничество отваря нови перспективи и насърчава обмена на иновативни идеи, които могат да бъдат приложени във вътрешни проекти или оперативни процеси. Освен това, достъпът до доказани практики и технологии от други държави позволява на FIB да разработи персонализирани решения за специфични предизвикателства, вкл. да се възползват от този споделен опит в дългосрочен план.

PC-TREND - Formáció Group - в Унгария

PC-TREND (Унгария)

PC-TREND Ltd. - Formáció Group - е консултантска фирма, предоставяща професионална подкрепа на европейските МСП в тяхното развитие. В продължение на 20 години фирмата се занимава с конкурентоспособността, сплотеността на екипа и системното развитие на организациите, особено на МСП. Техните колеги, независимо дали са служители или подизпълнители, работят ежедневно, за да помогнат на клиентите да постигнат целите си. Чрез своите международни проекти и проучвания PC-TREND също така вдъхновяват и развиват иновации със своите партньори.

В Унгария МСП получават много разпръсната и трудна за разбиране информация относно потенциала на възобновяемата енергия; те не знаят към кого да се обърнат, когато имат въпроси, и не знаят точно колко инвестиции ще трябва да направят, за да се откажат от изкопаемите горива, както и колко време ще им отнеме. Дори и да направят инвестиция, те се сблъскват с много административни и правни пречки при тълкуването. Ето защо PC-TREND бе един от инициаторите на проект SMEnergy. Когато започват да обсъждат този въпрос с международните си партньори, става ясно, че фирмите в Дунавския регион се сблъскват с подобни

проблеми на много места и има държави, които вече се справят успешно. Партньорите от PC-TREND очакват проектът да успее да разработи комплексно решение, което може да се използва от унгарския бизнес.

DEX IC (Чешка република)

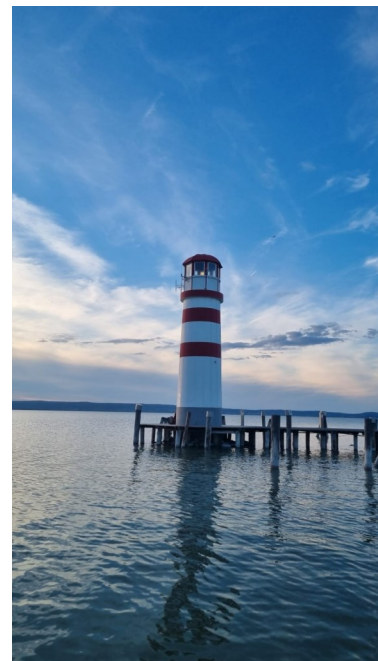
DEX Innovation Center (DEX IC) е частна организация с нестопанска цел, посветена на развитие на иновациите, подкрепа за стартиращи фирми и насърчаване на приложните изследвания в Централна Европа. В продължение на десетилетие DEX IC се фокусира върху набирането на средства, съвместното развитие на иновации, изграждането и развитието на стартиращи фирми и обучението на предприемачи, за да създаде следващото поколение иноватори. Като ключов играч в енергийния и технологичния сектор, DEX IC работи в тясно сътрудничество с партньори за разработване на устойчиви решения за бъдещ растеж.

В рамките на SMEnergy DEX IC има за цел да използва своя опит в съвместното разработване на иновативни решения за подкрепа на МСП в техния преход към зелена енергия. Това съвпада напълно с мисията на DEX IC да окаже положително влияние върху създаването на едно по-зелено бъдеще. С доказан опит в енергетиката и иновациите, DEX IC има за цел да приложи знанията, придобити от предишни успешни проекти, като PPI2Innovate и PROMOTER, за да стимулира успеха на пилотните дейности на SMEnergy.

Като основен партньор, ръководещ за дейност „Разработване и пилотиране на програмата SMEnergy“, DEX IC ще наблюдава изпълнението на пилотните дейности и ще гарантира, че всички очаквани резултати са успешно постигнати.

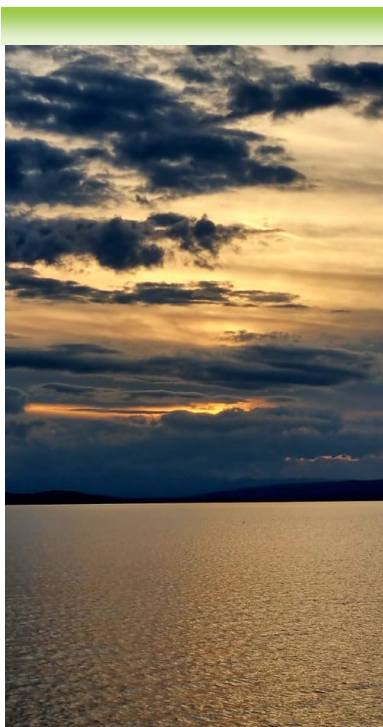
SBA (Словакия)

Slovak Business Agency (SBA) е основно звено в развитието и подкрепата на мал-

ДОБРИ ПРАКТИКИ

Чрез идентифициране на добри практики на механизми за подкрепа, методологии и др. за преминаване на МСП към възобновяеми енергийни източници в техните региони, партньорите имат за цел да създадат богата база данни с примери, които МСП могат да следват. Една от вече идентифицираните в проекта добри практики е „ВЕИ точка за контакт“ в Борзен, Словения: 16 консултантски офиса в 15 словенски града работят за насърчаване използването на възобновяеми енергийни източници. Тези офиси предлагат безплатни експертни съвети на инвеститори, които се интересуват от устройства за генериране или съхранение на електрическа енергия от възобновяеми източници. Също така те предоставят насоки за изпълнението на проекти и съдействат за получаване на необходимите съгласия и разрешителни.

СЪВМЕСТНА СТАНДАРТИЗИРАНА ОБОСНОВКА ЗА РАМКата НА БЪДЕЩИТЕ УСЛУГИ НА МОДЕЛА SMENERGY

SMEnergy има за цел да проучи и ясно да идентифицира елементите на една стандартизирана услуга, която лесно може да се трансформира, трансферира; това ще залегне в основата на модела SMEnergy — а именно добрите практики, пречките и значителните различия между отделните партньори (и държави), към които този модел трябва да се адаптира. Универсалният SMEnergy модел ще предложи общи услуги и методология.

От самото начало на проекта SMEnergy работи за ангажиране на МСП и ключови играчи в областта на възобновяемите енергийни източници и разработването на политики.

SMENERGY В ДУНАВСКИЯ РЕГИОН

ките и средни предприятия в Словакия. Създадена през 1993 чрез съвместните усилия на Европейския съюз и словашкото правителство, SBA е посветила 30 години на насърчаване растежа на МСП в Словакия. Като уникален консорциум на публичния и частния сектор, членовете на SBA включват Министерството на икономиката на Словашката република, Асоциацията на предприемачите на Словакия и Словашката асоциация на занаятите. Това превръща SBA в жизненоважен мост между МСП и политиките, с подкрепата и на нейния Център за подобро законодателство, който играе ключова роля при оформянето на държавни политики и стратегии.

Офисите на SBA в Словакия

Участието на SBA в SMEnergy се поддържа от богатия им опит в регионалните мрежи, подобряването на политиките и практическата подкрепа на МСП чрез цялостните услуги на техния Национален бизнес център. Присъединявайки се към SMEnergy, SBA има за цел да използва своя дългогодишен опит в национални и международни проекти, особено в насърчаването на устойчиви бизнес практики и инициативи за кръгова икономика. Чрез съвместни усилия със Словашката агенция за иновации и енергетика (SIEA), SBA ще обогати проекта с ценни идеи и доказани стратегии, които се справят с предизвикателствата на енергийната устойчивост - ключов фокус в тяхната мисия. Заедно със SIEA, SBA ще консолидира и разпространи резултатите от проекта, като гарантира трайни ползи и засилена подкрепа за МСП и след приключване на проекта.

RARS (Босна и Херцеговина)

Агенция за развитие на Република Сръбска (RARS) е публична организация с нестопанска цел, отдадена на подпомагане създаването и растежа на бизнес субекти, местното и регионално устойчиво развитие, поддържането на устойчива бизнес среда, ориентирана към иновациите и зелената икономика, с подходяща предприемаческа инфраструктура. RARS

е създадена през 2004 със Закона за насърчаване развитието на МСП. Тя е инициатор и изпълнител на политиките на правителството на Република Сръбска за развитие в подкрепа на частния сектор, привличане и подпомагане реализацията на инвестиционни проекти, както и място за контакт и устойчив диалог между публичния и частния сектор.

RARS е надежден партньор на местни и международни организации и на бизнес общността при реализирането на проекти за развитие в Република Сръбска, член е и на Европейската асоциация на агенциите за развитие (EURADA), където през 2022 печели наградата Outstanding Best Practice. RARS е член на Enterprise Europe Network (EEN) като координатор на консорциума EUNORS.

Екипът на SMEnergy в RARS споделя: „Присъединихме се към проект SMEnergy, защото вярваме, че зеленият преход и подобренията енергийна ефективност могат значително да подобрят конкурентоспособността на МСП в Република Сръбска.

Екипът на SMEnergy в RARS

публика Сръбска. Нашият регион има значителен природен потенциал за развитие на възобновяеми енергийни източници, особено водноелектрическа, слънчева и вятърна енергия и биомаса, а това дава силно предимство за устойчивото развитие. Нашата цел е да подкрепим фирмите, които въвеждат тези енергийни източници и използват дигитални инструменти, за да имат по-ефективно производство и устойчив бизнес, както и да открием и приложим в бъдеще добрите практики от държавите партньори.“

BSC SME (България)

Бизнес център за подпомагане на МСП – Русе (създаден през 1996) е една от найстарите НПО в България извън столицата в подкрепа на малките и средни предприятия. За годините на своята успешна дейност организацията е реализирала редица проекти, вкл. в области като за-

SMENERGY В ДУНАВСКИЯ РЕГИОН

щата на околната среда от страна на МСП, мобилизация на биомасата и кръгова икономика. БЦП МСП е организация-домакин на Enterprise Europe Network (EEN) – най-голяма мрежа в подкрепа на бизнеса и иновациите. Сред услугите, които БЦП МСП предлага на фирмите, влизат намиране на подходящи партньори за бизнес в чужбина, трансфер на технологии (напр. технологии за намаляване консумацията на енергия, алтернативни решения за енергийни източници), изграждане на капацитет в области като кръгова & зелена икономика, устойчивост и дигитализация.

Според данни на местни сдружения в България енергийната трансформация е по-лесна в големите фирми и по-трудна в МСП. Преминаването от традиционни към алтернативни енергийни източници често е капиталоемко, което не позволява на фирмите с ограничени бюджети, особено в настоящата инфлационна среда,

Русе, България, откъдето е българският партньор в SMEnergy - БЦП МСП

да предприемат решителни действия в тази посока. Често вземащите решения, мениджърите и техническите служители в предприятията не са наясно какви възможности имат за тази трансформация и как могат да я финансират. БЦП МСП се присъединява към SMEnergy, тъй като проектът ще допринесе за задоволяване на нуждите на българските МСП да разполагат с повече знания и примери за добри практики, за да могат лесно да избират най-добрите БЕИ алтернативи и да ги приложат успешно.

Elfi-Tech (Германия)

Европейският институт за иновационни технологии (Elfi-Tech) е организация за приложни науки, подкрепяща адаптирането на регионите, за да могат да отговорят на бързите темпове на развитие, правейки ги по-конкурентоспособни.

Elfi-Tech разработва и управлява проекти, финансирани от национални и/или европейски програми, като работи с партньорски агенции и организации в Европа,

Elfi-Tech на втората среща по проект SMEnergy

учебни институции и частния сектор. От 2015 Elfi-Tech успешно работи по много публични проекти, финансирани от ЕС, на национално ниво и в частния сектор. Като комуникационен мениджър на проект SMEnergy, Elfi-Tech ръководи осигуряването на устойчивост и разширяването на SMEnergy модела.

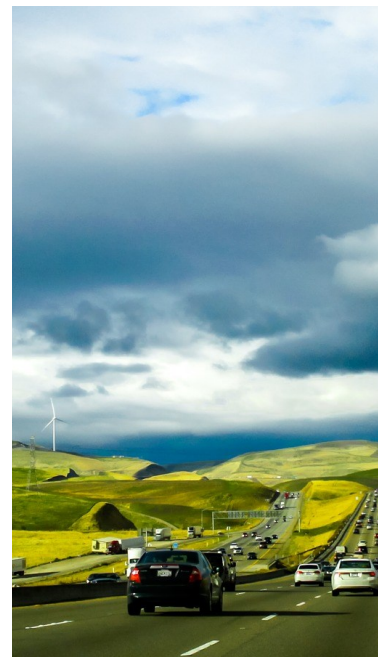
TZE (Германия)

The Technology Center for Energy (TZE), изследователски институт към Университета за приложни науки Ландсхут в Германия, стои начело на иновациите за устойчива енергия. От достъпни, безопасни батерии до новаторски водородни технологии и по-интелигентни, по-ефективни енергийни мрежи, изследователските интереси на TZE се фокусират върху разработването и внедряването на рентабилни, щадящи CO2 решения за производство и съхранение на енергия, които могат да отговорят на краткосрочните, средносрочните и дългосрочните енергийни нужди на индустрията и общините.

В Германия безброй институции и механизми за подкрепа движат енергийния преход напред. Въпреки икономическата пречка, 85% от предприятията изостават в трансформацията. Ролята на TZE в SMEnergy е двойна — първо, споделяне на знания и предоставяне на технически съвети за това какво работи в Германия и как може да се трансферира в държавите партньори и второ, гарантиране на непрекъснато приемане и постоянен прогрес, идентифициране на пропуските в текущата подкрепа за МСП и откриване на решения за това как те могат да бъдат адресирани.

TZE е изследователски институт към Университета за приложни науки Ландсхут, намиращ се в Рууцорф ан дер Рот, Германия (Източник: TZE)

РАЗРАБОТВАНЕ И ПИЛОТИРАНЕ НА ПРОГРАМАТА SMENERGY

Една от целите на проект SMEnergy е да създаде и пилотира, в 8 енергийни системи в целия Дунавски регион (Словения, Унгария, Австрия, Чешка република, Словакия, Босна и Херцеговина, България, Германия), „модела SMEnergy“ и неговите елементи. Това означава единно тестване на съвместно разработените: а) Пътна карта за енергиен преход за МСП; б) Бази данни за зелена енергия; в) Модел на работа на центрове за знания, използване и услуги за зелена енергия (GEKOS) и техните мрежи.

Въз основа на пилотните проекти консорциумът възнамерява да разработи приложимо интегрирано решение, подкрепящо прехода на МСП към зелена енергия.

ЗА ПРОЕКТА

Предизвикателства

МСП съставляват 99% от всички предприятия в Европа, като включват около 25 милиона фирми. На много от тези предприятия им липсват ресурси, за да проучат напълно възможностите за подобряване на енергийната им ефективност и да въведат решения за възобновяема енергия. За да се насърчи икономическата устойчивост в ЕС и да се постигнат амбициозните цели, заложи в Зелената сделка, е от решаващо значение да има механизми, които подкрепят МСП. Като предлагаме персонализирани и прозрачни решения, можем да създадем благоприятните условия, необходими за ускоряване на енергийния преход и насърчаване на устойчив растеж сред МСП.

Проект Interreg Danube SMEnergy

В продължение на 30 месеца проект Interreg Danube SMEnergy има за цел да създаде **пилотна мрежа** от регионални/национални центрове за услуги, за да подпомогне енергоемките МСП при ускоряване на прехода им към въвеждане на възобновяеми енергийни източници. Съответните резултати могат да бъдат постигнати единствено чрез транснационално сътрудничество: **пътна карта за енергиен преход**, предоставяща отговори на разнообразието от фирми по отношение на тяхната зрялост и ситуация, в която се намират, както и модел на работа на **центрове за знания, използване и услуги за зелена енергия (GEKOS)**, осигуряващи услуга тип „Едно гише“, подкрепена с транснационална база данни и пазар за зелена енергия. Поради мащабите трябва да се отговори на нуждите на малките и средни предприятия, които тепърва обмислят своя енергиен преход, но също и на тези, които вече са пред реализацията на своите проекти. Крайната цел на проекта е да създаде както национални, така и транснационални стратегии/комплекти от инструменти, които да подпомогнат различните МСП при въвеждане и използване на ВЕИ.

Проект SMEnergy е съобразен с приоритет „По-зелен, нисковъглероден Дунавски регион“ на програмата Interreg Дунавски регион 2021-2027 и пряко допринася за постигането на специфична цел 2.1 на програмата „Насърчаване на енергията от възобновяеми източници в съответствие с Директива (ЕС) 2018/2001, включително критериите за устойчивост, посочени в нея“. За повече информация как да се включите, попълнете нашата [контактна форма SMEnergy](#).

Логическа рамка на проекта

Източник: Krisztina Horváth-Karip (PC-TREND)

ВТОРА ПАРТНЬОРСКА СРЕЩА И КОНФЕРЕНЦИЯ

На 25 септември 2024 проект Interreg Danube SMEnergy покани МСП, енергийни експерти и политици да проучат как МСП могат да преминат към ВЕИ на конференцията на проекта на тема „Центрове за услуги и пътят на промяна към повече възобновяема енергия в МСП“.

Конференцията бе организирана като хибридно събитие от Wirtschaftsagentur Burgenland Forschungs- und Innovations GmbH (FIB) в Подерсдорф, Австрия, с възможност за външни заинтересовани страни да се присъединят онлайн. Целта на събитието е да предостави платформа за обсъждане на доб-

ри практики, решения и предизвикателствата пред МСП по отношение на енергията, като същевременно насърчи сътрудничеството между организации и партньори от целия Дунавски регион. За повече информация относно това плодотворно събитие посетете нашия уебсайт.

Искате ли да научите повече за това как да се включите? Заявете своя интерес към проекта, като попълните формата за контакт на SMEnergy.

ПАРТНЬОРИ ПО ПРОЕКТА

Local Energy Agency Spodnje Podravje – LEASP
(Словения)

Energiaklub (Унгария)

Business Agency Burgenland Research and Innovation Ltd. – FIB (Австрия)

PC-Trend Ltd. (Унгария)

DEX Innovation Centre – DEX IC (Чешка република)

Slovak Business Agency – SBA (Словакия)

Development Agency of the Republic of Srpska – RARS (Република Сръбска/Босна и Херцеговина)

Business Support Centre for Small and Medium Enterprises - Ruse – BSC SME Ruse
(България)

European Institute for Innovation-Technology
(Германия)

Landshut University of Applied Sciences – TZE
(Германия)

ENERGIACLUE
CLIMATE POLICY INSTITUTE
APPLIED COMMUNICATION

wirtschaftsagentur
burgenland

Forschung und Innovation

Информация за контакт

Tea Potočnik

Водещ партньор на проект
SMEnergy

tea.potocnik@lea-ptuj.si

**Interreg
Danube Region**

Co-funded by
the European Union

SMEnergy

@Interreg Danube SMEnergy
Project

Interreg Danube SMEnergy
Project

www.interreg-danube.eu/
smenergy